

Verslag bezoek Annie Cattrell | 6 en 7 december 2010

door Sabine Wildevuur, programmamanager Creative Care Lab, Waag Society

Op 6 en 7 december bezocht de Schotse kunstenaar Annie Cattrell samen met Sacha van Tongeren en Sabine Wildevuur van Waag Society een aantal instellingen in Nederland. Het bezoek spitst zich toe op een relatief jong terrein, namelijk dat van (bio)medische visualisatie, maar ook zeer actuele onderwerpen als *ageing* kwamen aan bod.

Het tweedaagse bezoek is mogelijk gemaakt door het Virtueel Platform en vindt plaats op uitnodiging van het Creative Care Lab van Waag Society. In het kader van het *Utopian Practices* programma (over de verbinding tussen kunst, wetenschap en design) wil het Creative Care Lab de mogelijkheden onderzoeken om in 2011 met Annie Cattrell een samenwerking aan te gaan. Een van de ambities van het Creative Care Lab is om via *artists in residencies* de banden tussen de medische wereld en de kunsten aan te halen.

Annie Cattrell werkt veel samen met wetenschappers, en heeft ook een aantal *artist in residencies* op haar naam staan. Zij is geïnteresseerd in de verbanden tussen kunst en wetenschap, en één van haar aandachtsgebieden is dat van het brein. De bezoeken zijn bedoeld ter oriëntatie en inspiratie voor mogelijke samenwerkingsprojecten rond Art, Healthcare & Science en om een intensievere kennisuitwisseling met Groot Brittannië, zeer actief op het gebied van SciArt, op gang te brengen.

Annie Cattrell is momenteel bezig met de voorbereidingen van een tentoonstelling *Coming of Age: the Art and Science of Ageing*: <http://www.twmuseums.org.uk/greatnorthmuseum/thingstoseeanddo/exhibition/2011/01/12/coming-of-age-the-art-and-science-of-ageing/>. De tentoonstelling is geopend van 12 januari tot 2 maart 2011 en wordt ontwikkeld in samenwerking met het onderzoeksinstituut NIHR Biomedical Research Centre in Ageing in Newcastle (UK) <http://www.ncl.ac.uk/biomedicine/research/brc/>. Dit instituut doet ondermeer onderzoek naar de gevolgen van ouder worden op genetics en DNA. De tentoonstelling “uses art to explore how and why we age, the effects of ageing and the lives of older people through the eyes of both artists and scientists.”

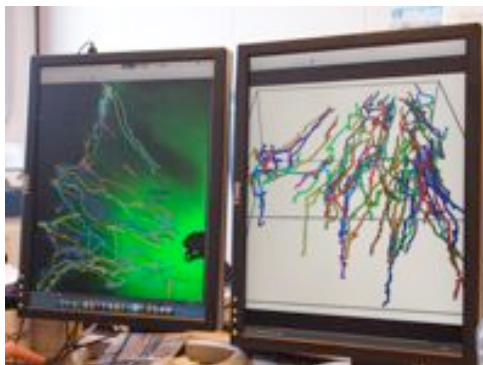
Daarnaast is Annie Cattrell betrokken als kunstenaar bij de inrichting van een aantal nieuwe wetenschappelijke instellingen, waarbij kunstenaars een bijdrage leveren aan het inrichten van de ruimten.

Ton van Gestel vertelt over de lange geschiedenis van het onderwerp gezondheidszorg binnen **Stichting Kunst in de Openbare Ruimte**. 25 jaar lang ontwikkelde SKOR kunstprojecten die uitdrukking geven aan de delicate relatie tussen kunst en zorg. Met hulp en financiële steun van SKOR realiseerden jonge veelbelovende, maar ook gerenommeerde en internationaal bekende kunstenaars verspreid over het hele land bijna 350 kunstwerken in ziekenhuizen, instellingen voor geestelijke gezondheidszorg, verpleeghuizen en revalidatieklinieken. Met de intrede van de nieuwe Zorgwet op 1 januari 2006 kwam er een einde aan de regeling op basis waarvan sinds 1984 kunst kon worden gerealiseerd bij nieuwbouw van instellingen voor de gezondheidszorg. Het verdwijnen van deze regeling betekent niet het einde van de aandacht voor de relatie tussen kunst en gezondheidszorg. Wel wil SKOR een meer eigentijdse vorm geven aan nieuwe regelingen die kunst opdrachten in de zorgsector mogelijk maken met aandacht voor actuele thema's als *ageing*.

Het bezoek aan **Personal Space Technology** in Amsterdam, laat zien hoe in vijf jaar een bedrijf is opgebouwd dat zich richt op hoogwaardige visualisatie van grote datasets en de interactie daarmee. De activiteiten van PST richten zich met name op medische toepassingen, zoals het creëren van *virtual reality* omgevingen voor de operatiekamer, simulatie van cellen en interactieve 3D voor toepassingen binnen de cardiologie of neurologie. Daarnaast richten zij zich nu ook op de museale markt. Voor een museum in Gouda hebben zij een systeem samengesteld dat bezoekers in staat stelt *real life* 3D objecten uit het archief te bekijken, maar ook om ze uitvoerig te bestuderen door ze te bewegen of in te zoomen op details. Zo valt er te kijken naar een Mao-masker, oude vazen of een farao tot in de kleinste details. Op deze manier kan archiefmateriaal tot leven worden gebracht. De expertise van PST is van wiskundige aard. Daarnaast hebben ze het talent om grote datasets te visualiseren en tevens interactief te maken. In dat laatste ligt hun grote kracht. De toepassingen die PST ontwikkeld kunnen van grote waarde zijn voor *serious gaming* en bijvoorbeeld revalidatie. Je kunt namelijk degene die je volgt trainen maar ook meten.

De dialoog met **Ron Zwijnenberg, hoogleraar aan de Universiteit van Leiden** en **Sarah de Rijcke, onderzoekster bij de Virtual Knowledge Studio (VKS)** bracht nieuwe mogelijkheden aan het licht om te kijken welke rol kunstenaars kunnen spelen bij het overbrengen van wetenschappelijke informatie naar het brede publiek, met name op het gebied van hersenafbeeldingen. De Rijcke is in februari 2010 Cum Laude gepromoveerd op haar proefschrift over een historisch perspectief over de afbeeldingen van de hersenen en hoe dat het denken beïnvloedt over de hersenen. De mogelijkheid wordt onderzocht of er een samenwerkingsverband mogelijk is tussen de universiteit van Leiden, VKS, Waag Society en Annie Cattrell. Met als uitgangspunt disseminatie van academische kennis en het betrekken van het publiek hierbij. Te denken valt aan het organiseren van twee workshops en een tentoonstelling.

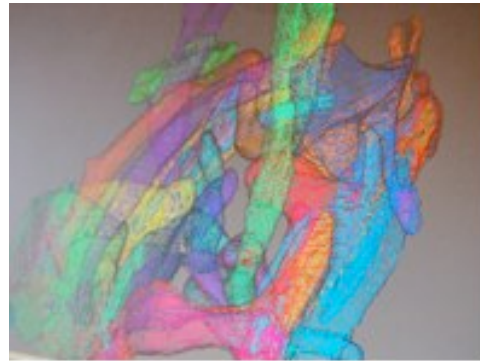

Wiro Niessen, hoogleraar Biomedische Beeldverwerking aan de Erasmus Universiteit van Rotterdam, doet onderzoek naar medische beeldvorming. Hij ontwikkelt met zijn onderzoeksgroep computerondersteunde technieken om op basis van beelden zoals CT- en MRI-scans diagnose en behandelingen te verbeteren. De wetenschappelijke uitdaging ligt erin de digitale informatie functioneel te maken, en visualisatie speelt daarbij een belangrijke rol. Wellicht dat daardoor zijn interesse ook ligt in de kunst, zijn oratie had niets voor niets de

sprekende titel 'Beeldenstorm' en gaat ook in op de relatie tussen kunst en wetenschap. Een beeld zegt meer dan duizend woorden; dat is zeer van toepassing op het werk van Wiro Niessen. Want de grote hoeveelheden data die worden verkregen door (delen van) het lichaam te scannen, worden alleen dán functioneel als deze worden gevisualiseerd. Een aantal van zijn promovendi weten dan ook fantastische 3D anatomische afbeeldingen te tonen van ondermeer: het hart (onderzoek naar de doorbloeding van het hart), *diffusion imaging* toegepast bij onderzoek naar het brein en cellulaire en moleculaire afbeeldingen van microtubes in neuronen die eruit zien als confetti of vuurwerkachtig in levendige kleuren. De nieuwe vormen van beeldverwerking lenen zich om verder te exploreren met kunstenaars.

Foto's: werk van Igor Smal (boven) en Marius de Groot (onder), Erasmus Universiteit Rotterdam

Annie Cattrell geeft aan dat de bezoeken haar weer nieuwe ideeën hebben gegeven rond het samenbrengen van kunst en wetenschap. Gezien haar contacten met een aantal toponderzoeksinstituten in Oxford is wellicht ook een intensievere uitwisseling met Groot Brittannië interessant. De urgentie van een thema als *ageing* is zowel in Nederland als in Groot Brittannië groot en daar liggen dan ook kansen en uitdagingen voor te ontwikkelen samenwerkingsprojecten.